

Rigsdagstidende.

1851.   Forhandlingerne paa Folkethinget.   № 364.

Anden Session.

94de Møde.

Onsdagen den 19de Februar.

(Forts.)

Monrad (fortsat): Men uagtet dette freikom der dog efter 4 Mars Forløb atter et Forslag, som meget væsentligt mindede om Resolutionen af 1ste Juli 1846, hvori der vel var noget Forskjelligt, forsaavidt man ved det tillige tog Fæstebaaendet bort fra Bøndergodset, (Hør!) men som indeholdt en vilkaarlig Taxation af Værdien af denne Borttagelse, som blev ansat til $\frac{1}{4}$, og hvilket Forslag saaledes for det private Fæstegodses Vedkommende sluttede sig til den engang i Genhold til Resolutionen af 1846 begyndte Bei. Og den, der kom med dette Forslag, var den samme Mand, som udtalte sig saaledes i de roeskilfulde Stænder (Hør!). Med Hensyn til de Uttringer, der saaledes dengang faldt fra den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 1ste District (B. Christensen), da badler jeg paa ingen Maade denne Mand for hans Mening; jeg troer kun, at hans Mening i denne Henseende nu er noget forandret. Men jeg siger, Historien har saaledes saa at sige ført Beviis for, hvorledes man først har antydet den Bei, man kunde forsøge at gaae med Hensyn til det private Fæstegods, og at man derefter atter har forsøgt paa, under forandrede Tidsforhold og under Trykket af andre vigtige Forholds Ordning at betræde den samme Bei. Jeg siger, det er ligeoverfor denne historiske Kjendsgjerning, — den ligger ikke mange Aarhundreder tilbage i Tiden, den ligger os saa nær, at jeg troer, at man vel kan lægge nogen Vægt paa den, — det er ifølge en Betragtning af denne Kjendsgjerning, at vi have søgt at stille et Mæglingsforslag, hvorved man, som jeg sidste Gang tillod mig at udtrykke mig,

skulde søge at tage Braaden bort fra dette Forslag. Forsamlingen har imidlertid forkastet dette Mæglingsforslag, den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts anden Kred (Tscherning), har imidlertid lovet os, at han vel skal erindre at holde fast paa dette Minoritetens Forslag, da det kunde afgive en Regel med Hensyn til Behandlingen af det private Fæstegodses Dvergang til Selvetendom. I denne Henseende har jeg dog ikke nogen Frygt. Der er nemlig udtrykkeligt udtalt i Grundlovens § 87, at den, der tilpligtes at afstaae sin Eiendom, naar Almeenvellet kræver det, skal have fuldständig Erstatning. (Tscherning: Ganste rigtigt!). Men kun naar man ansætter Taxationssummen efter Prisen, som den er i Handel og Wandel, gives der fuldständig Erstatning, og der vil ikke kunne være Spørgsmaal om at slaae den ene Trebiedeel af (Tscherning: Jo!). Nei, aldeles ikke. Naar man vil slaae en saadan Trebiedeel eller Fjerdedeel af, saa vil man komme i aabenbar Strid med Grundlovens § 87 (Ja!), men jeg troer virkelig ikke, at den ærede Rigsdagsmand i Mindretallets forkastede Forslag vil kunne finde Hjemmel hertil, vil kunne finde Noget, der kunde tale for Anvendelsen af de samme Regler ogsaa paa de private Godser. (Tscherning: Vi skulle nok finde det!). Derimod har Fleertallets Forslag den særegne Egenkab, at det har en Taxationsmaade, der seer ud, som den giver fuldständig Erstatning, og dog i Grunden ikke giver den. Det seer ud, som den virkelig taxerede Eiendommen til dens fulde Værdi, uagtet den i Virkeligheden ikke gjør det. Den giver Gaven eller Begunstigelsen under Form af en Taxation, der skal gjælde for fuld Erstatning, — det er netop deri, at Taren ligger, — ikke som om det skulde skee